

Sygn. akt I A Ca 122/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Futro (spr.)

Sędziowie: SA Piotr Górecki,

SA Mariola Głowacka

Protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Gadomska

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2013 r. na rozprawie

sprawy z powództwa P. G. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa –(...)

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 17 października 2012 r.

sygn. akt I C 2105/11

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 4 i nie obciąża powoda kosztami procesu;
2. oddala apelacje powoda w pozostałej części a apelację pozwanego w całości;
3. koszty postępowania apelacyjnego znosi między stronami.

Mariola Głowacka Jan Futro Piotr Górecki

I A Ca 122/13

UZASADNIENIE

Powód P. G. (1) w pozwie wniesionym w dniu 8 sierpnia 2011 r. skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez (...) w (...) po ostatecznym sprecyzowaniu swojego żądania wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 46 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za utracone zarobki oraz kwoty 54 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z dnia 17 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 6 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty, umarzając postępowanie, co do żądania zasądzenia odsetek ustawowych od kwoty 100 000 zł od dnia 21 sierpnia 2007 r. do dnia 7 sierpnia 2011 r. i oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Orzekając o kosztach postępowania, koszty procesu rozdzielił stosunkowo i z tego tytułu zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 611,70 zł, zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa – (...) kwotę 3 240 zł i nakazał ściągnąć z zasądzonych roszczenia na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Poznaniu) kwotę 2 250 zł tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu.

Jako podstawy rozstrzygnięcia Sąd I instancji powołał następujące ustalenia.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 18 stycznia 2005 r., wydanym w sprawie o sygn. akt XXIII K 1458/04, P. G. (1) został uznany za winnego czynu określonego w art. 207 § 1 k.k. tj. psychicznego znęcania się nad żoną I. G. w okresie od kwietnia 2001 r. do stycznia 2004 r. i jej córką A. T. w okresie od lipca 2003 r. do stycznia 2004 r. poprzez używanie słów obelżywych i groźenie popełnieniem przestępstwa na ich szkodę oraz znęcania fizycznego poprzez bicie po całym ciele, duszenie i szarpanie. Za wskazane przestępstwo P. G. (1) wymierzono karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie - na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. - warunkowo zawieszono na okres 3 lat tytułem próby.

Kolejne postępowania o znęcanie się powoda nad najbliższymi, wszczynane po zawiadomieniach I. G., były umarzane.

Wyrokiem z dnia 11 czerwca 2008 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu, wydanym w sprawie o sygn. akt XII C 51/2005 rozwiązał małżeństwo P. G. (1) i I. G. zawarte 22 stycznia 2000 r. przez rozwód z winy obu stron.

P. G. (1) i I. G., jeszcze jako małżonkowie, nie zamieszkiwali wspólnie od 31 stycznia 2004 r., tj. od momentu wyprowadzenia się I. G. z domu w P.. W listopadzie 2004 r. również powód opuścił dom w P. i zamieszkał w W.. Do domu w grudniu 2004 r. ponownie wprowadziła się wówczas I. G..

Powód obawiał się, że po ponownym zamieszkaniu żony w P. nie będzie docierała do niego korespondencja. W związku z powyższym pismem datowanym na 22 lipca 2004 r., adresowanym do Komisariatu Policji w T. P. wniósł o wysyłanie jej na adres: P. G. (1), ul. (...), (...)-(...) P.. Pismo to zostało umieszczone w aktach postępowania karnego.

Po zamieszkaniu przez I. G. w P. na ten adres nadal przychodziła korespondencja do powoda, której żona mu nie przekazywała.

W roku 2004 powód wszczął postępowanie o uregulowanie jego kontaktów z córką T., która zamieszkiwała z matką. Po zawarciu ugody z żoną, mógł widywać się z dzieckiem w każdą środę i co drugą niedzielę miesiąca. Z uwagi na konieczność wykonywania pracy zarobkowej w W., powód przyjeżdżał do córki w niedziele.

W roku 2005 powód podjął pracę w (...) Sp. z o.o. w Z. na stanowisku inżyniera sprzedaży. Otrzymywał wówczas wynagrodzenie na poziomie 3700 zł brutto miesięcznie oraz premię kwartalną. Korzystał również ze służbowego samochodu, komputera i telefonu. We wskazanej firmie powód był zatrudniony do dnia 8 lipca 2007 r.

Następnie podjął pracę w firmie (...), gdzie otrzymał wyższe wynagrodzenie. Pracował tam do kwietnia 2008 r. Planował zmienić zatrudnienie na korzystniejsze. W toku procesu wskazywał, że pracodawcą miała być firma (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.. Firma ta jednak nie posiada żadnych dokumentów dotyczących zamiaru zatrudnienia i warunków zatrudnienia P. G. (1). Powód nie był zatrudniony we wskazanej spółce ani na podstawie umowy o pracę, ani na podstawie umowy cywilnoprawnej.

Wiosną 2005 r. powód poznał E. R., z którą od tego czasu tworzy związek o charakterze konkubenckim.

Konkubina powoda od dnia 1 maja 2002 r. jest pracownikiem Ambasady (...). Została zatrudniona na stanowisku tłumacza, a jej miesięczne wynagrodzenie wynosi 4 000 zł brutto (2 853,96 zł netto).

Powód i jego partnerka zamieszkali wspólnie w W., w mieszkaniu stanowiącym własność E. R.. Wiedli stosunkowo dostatnie życie, wyjeżdżali na wakacje, również za granicę. Powód miał jednak zadłużenie wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Urzędu Skarbowego, związane z uprzednio prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą.

Powód i jego partnerka pozostawali w dobrych relacjach zarówno z rodziną powoda, jak i matką E. R..

5 kwietnia 2007 r. I. G. złożyła wniosek o zarządzenie wykonania kary orzeczonej wobec P. G. (1).

Termin posiedzenia w kwestii rozpoznania wniosku o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności wyznaczono na dzień 21 sierpnia 2007 r. Zawiadomienie o tym fakcie wysłano do powoda na adres ul. (...) w P..

Postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2007 r., wydanym w sprawie o sygn. akt XXIV Ko 5701/07 Sąd Rejonowy w Poznaniu, w oparciu o dyspozycję przepisu art. 75 § 2 k.k., zarządził skazanemu P. G. (1) wykonanie kary 10 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie o sygn. XXIII K 1458/04. Odpis orzeczenia doręczono P. G. (1) na adres ul. (...), (...)-(...) P..

Dnia 28 kwietnia 2008 r. wystawiono nakaz przyjęcia P. G. (1) do odbycia kary.

W niedzielę 8 czerwca 2008 r. P. G. (1) przyjechał do P., aby zobaczyć się z córką T.. Umówił się wówczas z partnerką E. R., że zadzwoni po spotkaniu z dzieckiem. W czasie spotkania z córką powód, zatrzymany został na podstawie art. 75 § 2 k.p.k., art. 244 § 1 k.p.k., art. 247 § 1 k.p.k. i art. 285 § 2 k.p.k., przez funkcjonariuszy Policji i następnie osadzony w Areszcie Śledczym w (...)

O zatrzymaniu P. G. (1) jego partnerka dowiedziała się telefonicznie od matki powoda. Drugiego dnia po zatrzymaniu E. R. przyjechała do P.. Pozostawała w kontakcie z rodzicami i bratem powoda.

Pozbawienie wolności w istotny sposób wpłynęło na psychikę powoda, który przez pierwsze dni izolacji nie przyjmował posiłków. W trakcie pobytu w Areszcie Śledczym powód żył w strachu, albowiem obawiał się negatywnej reakcji współosadzonych. W czasie widzenia P. G. (1) rozplakał się na widok partnerki. Podobnie reagował w czasie widzeń z rodzicami. Jak swoistą formę terapii traktował codzienne pisanie listów do partnerki, a następnie zatrudnienie, jakie udało mu się uzyskać.

W momencie zatrzymania powoda jego partnerka E. R. była w czwartym miesiącu ciąży i przebywała na zwolnieniu lekarskim. Powód obawiał się, że jego zatrzymanie zmieni relacje pomiędzy nim a konkubiną.

13 czerwca 2008 r. obrońca skazanego złożyła wniosek o natychmiastowe uchylenie postanowienia Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 21 sierpnia 2007 r. (wydanego w sprawie o sygn. akt XXIV Ko 5710/07) wraz z wnioskiem o zarządzenie zwolnienia skazanego. W uzasadnieniu wniosku wskazała, iż pokrzywdzona I. G. celowo podała organom ścigania nieprawidłowy adres skazanego, co uniemożliwiło stawiennictwo P. G. (1) w sądzie.

Pismem z dnia 12 czerwca 2008 r. obrońca skazanego złożyła również zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 21 sierpnia 2007 r., wydane w sprawie o sygn. akt XXIV Ko 5710/07, wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia zażalenia.

Postanowieniem z dnia 20 czerwca 2008 r. Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu, w sprawie o sygn. akt VIII Ko 3510/08, na podstawie art. 24 § 1 k.k.w. i art. 1 § 2 k.k.w. w zw. z art. 126 § 1 k.p.k. obu wniosków obrońcy skazanego nie uwzględnił.

Pismem datowanym na 30 czerwca 2008 r. obrońca skazanego złożyła zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto z dnia 20 czerwca 2008 r. W uzasadnieniu wskazano, iż skazany w toku postępowania

informował o nowym adresie korespondencyjnym - ul. (...), (...)-(...) P. oraz o nowym adresie zamieszkania - ul. (...), (...)-(...) W., jednakże pod wskazane adresy nie otrzymał z sądu żadnego pisma.

Postanowieniem z dnia 22 sierpnia 2008 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu: zmienił zaskarżone postanowienie i przywrócił termin do wniesienia zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 21 sierpnia 2007 r. oraz uchylił zaskarżone postanowienie i umorzył postępowanie. W uzasadnieniu jednoznacznie wskazano, że doręczenia w toku postępowania karnego oraz w toku postępowania wykonawczego kierowane były do powoda pod niewłaściwy adres i to pomimo dysponowania przez sądy orzekające znajdującymi się w aktach sprawy informacjami o adresie korespondencyjnym powoda.

22 sierpnia 2008 r. wystawiono nakaz zwolnienia skazanego P. G. (1), który tego samego dnia został zwolniony z Aresztu Śledczego w(...).

Pismem z dnia 12 stycznia 2009 r. obrońca skazanego wniosła o nadanie biegu zażaleniu na postanowienie Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 21 sierpnia 2007 r. o zarządzeniu wykonania kary. Postanowieniem z dnia 20 lutego 2009 r., wydanym w sprawie o sygn. akt V Kzw 130/09, Sąd Okręgowy w Poznaniu uchylił zaskarżone postanowienie i umorzył postępowanie, z uwagi na fakt upływu okresu próby w dniu 19 maja 2008 r.

Po opuszczeniu Aresztu Śledczego powód pozostawał bez zatrudnienia. Miał trudności w odnalezieniu się w nowej sytuacji, był nerwowy i przygnębiony. Jego partnerka do maja 2009 r. korzystała z urlopu macierzyńskiego.

Od dnia 18 maja 2009 r. powód podjął pracę w (...) Sp. z o.o. w W. na stanowisku Kierownika D. (...) i O.. Średnie miesięczne wynagrodzenie powoda z trzech miesięcy na dzień 15 kwietnia 2011 r. wynosiło 3 348,09 zł netto. Przeciętne wynagrodzenie powoda z trzech miesięcy na dzień 17 sierpnia 2011 r. wynosiło 5 313,40 zł brutto (3 568,56 zł netto). W maju 2012 r. powód rozwiązał umowę o pracę z (...) Sp. z o.o. w W..

Aktualnie pracuje w firmie (...) i otrzymuje wynagrodzenie na poziomie 1 800 zł netto miesięcznie.

Wskutek pobytu P. G. (1) w Areszcie Śledczym doszło do zerwania jego osobistych relacji z córką. Nie widuje się z córką, albowiem obawia się negatywnych działań podejmowanych przeciwko niemu przez byłą żonę. Powód nadal nerwowo reaguje na widok funkcjonariuszy Policji.

Po opuszczeniu aresztu śledczego, w sierpniu 2008 r., powód posiadał zadłużenie z tytułu renty alimentacyjnej należnej małoletniej T. G. w kwocie 1 195,58 zł.

W roku 2011 r. powód nadal posiadał zadłużenie wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne, ubezpieczenie społeczne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w okresie od grudnia 2002 r. do marca 2006 r.

W roku 2010 powód osiągnął dochód na poziomie 48 977,56 zł.

E. R. w roku 2010 osiągnęła dochód w kwocie 38 870,83 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy wskazał, że podstawę częściowego uwzględnienia powództwa stanowi przepis art. 417 § 1 k.c.

W ocenie Sądu Okręgowego, działanie Sądu Rejonowego w postępowaniu toczącym się w przedmiocie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec powoda, będące niewątpliwie wykonywaniem władzy publicznej, miało charakter bezprawny. Pomimo złożenia przez powoda informacji o nowym adresie korespondencyjnym, przesyłki sądowe były doręczane na niewłaściwy adres, co uniemożliwiło powodowi podjęcie skutecznej obrony w tym postępowaniu. Zdaniem Sądu Okręgowego, wyżej opisane działanie należy także uznać za zawinione i należy je zakwalifikować, jako niedochowanie należytej staranności.

W zakresie roszczenia o zasądzenie kwoty 54 000 zł z ustawowymi odsetkami tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, Sąd Okręgowy wskazał, że przy wykonywaniu władzy publicznej doszło do bezprawnego naruszenia dobra osobistego powoda chronionego prawem (art. 24 k.c. w zw. z art. 23 k.c.), tj. jego wolności. Powód został pozbawiony wolności i osadzony w areszcie śledczym dnia 8 czerwca 2008 r. i stan taki trwał do momentu jego zwolnienia dnia 22 sierpnia 2008 r. Uwzględniając, że w piśmie datowanym na 30 czerwca 2008 r. obrońca skazanego powołała się na błąd sądu popełniony przy doręczaniu korespondencji powodowi, należało uznać, że od tej daty powód miał świadomość bezprawności zachowania pozwanego, na skutek którego doszło do naruszenia jego dóbr osobistych, a więc z upływem każdego dnia pobytu w jednostce penitencjarnej rozpoczynał się bieg przedawnienia roszczeń z tego tytułu. Skoro powód wniósł pozew w dniu 8 sierpnia 2011 r., to jego roszczenie za okres sprzed 8 sierpnia 2008 r. uległo przedawnieniu. Ze względu na powyższe, Sąd Okręgowy uznał podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia powoda za częściowo zasadny. Nieprzedawnione było jedynie roszczenie powoda o zadośćuczynienie za naruszenie jego dóbr osobistych w okresie pozbawienia wolności od dnia 8 sierpnia 2008 r. do dnia 22 sierpnia 2008 r. Według Sądu Okręgowego, pomiędzy działaniem Sądu Rejonowego w Poznaniu a krzywdą doznaną przez powoda zachodzi adekwatny związek przyczynowy. Ponadto, ujemne doznania w sferze psychicznej powoda stanowiły bezpośrednią konsekwencję pozbawienia go wolności wskutek zarządzenia wykonania kary. W ocenie Sądu Okręgowego, krzywdę doznaną przez powoda należy określić, jako stosunkowo znaczną a odpowiednią sumę zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przez powoda na skutek zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności w okresie od 8 sierpnia 2008 r. do 22 sierpnia 2008 r., tj. w okresie piętnastu dni pozbawienia wolności stanowić będzie kwota 10 000 zł.

Odnosząc się do roszczenia powoda o zasądzenie kwoty 46 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem odszkodowania za utracone zarobki, Sąd Okręgowy stwierdził, że powód nie wykazał szkody, ani też jej wysokości. W szczególności powód nie wykazał, że miał realną możliwość podjęcia nowego zatrudnienia w firmie (...) sp. z o.o. z siedzibą w W..

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. Sąd Okręgowy wskazał, że skoro powód nie wystosował do pozwanego wezwania do zapłaty, ustawowe odsetki należało zasądzić od dnia 6 grudnia 2011 r., tj. od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu (5 grudnia 2011 r.).

Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu - wskazując, co się na nie składa - Sąd Okręgowy powołał przepisy art. 100 zd. 1 k.p.c. i art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163 poz. 1348 z późn. zm.) oraz § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163 poz. 1349 z późn. zm.).

Od wyroku tego apelacje wniosły obie strony.

Powód zaskarżył go w części, w jakiej oddalono powództwo ponad kwotę 10 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 grudnia 2011 r. i orzeczono o kosztach procesu, zarzucając zaskarżonemu wyrokowi:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 442¹ § 1 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię przejawiającą się uznaniem, że wniesienie przez obrońcę skazanego przebywającego w zakładzie karnym pisma procesowego wskazującego na błędy w rozstrzygnięciu sądu stanowiącym źródło powstania szkody równoznaczne jest z chwilą powzięcia przez skazanego wiedzy o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia w rozumieniu powyższego przepisu, podczas gdy w przypadku szkody wynikającej z wydania prawomocnego orzeczenia za moment dowiedzenia się przez poszkodowanego o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia uznać należy dopiero chwilę wydania rozstrzygnięcia korygującego uprzednie niewłaściwe orzeczenie sądu, ewentualnie

moment wydania orzeczenia stwierdzającego niezgodność tego orzeczenia z prawem, a nadto, w tym konkretnym przypadku, chwilę przywrócenia osadzonemu wolności;

- naruszenie art. 448 k.c. w zw. z art. 23 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji tego niezasadne nieuwzględnienie przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia wszystkich negatywnych konsekwencji jakich, powód doznał w związku z bezzasadnym pozbawieniem wolności, nieuwzględnienie charakteru sprawcy szkody oraz ciężących na nim szczególnych obowiązków, a także błędne - w świetle całokształtu okoliczności sprawy - uznanie, że dobro osobiste w postaci wolności zasługuje na mniejszą ochronę prawną;
- naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c., poprzez błędną, sprzeczną z zasadami logiki oraz wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego ocenę dowodów, a także brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, przejawiający się uznaniem, że powód nie wykazał faktu powstania po jego stronie szkody, co skutkowało oddaleniem żądania o zasądzenie odszkodowania, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy - wbrew stanowisku sądu I instancji - potwierdza, iż wskutek bezzasadnego pozbawienia wolności powód nie podjął zatrudnienia w spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., jak również wskazuje na wysokość dochodu powoda osiąganego przez niego przed osadzeniem w areszcie śledczym, którego zarówno w okresie pozbawienia wolności (od 8 czerwca do 22 sierpnia 2008 roku), jak też w ciągu kilku miesięcy po opuszczeniu aresztu powód został pozbawiony, co stanowi wystarczającą podstawę zasądzenia na jego rzecz żądanego odszkodowania;
- z ostrożności procesowej podniósł również zarzut niezastosowania art. 102 k.p.c., mimo iż zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające nieobciążanie powoda kosztami procesu.

W konsekwencji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda łącznie kwoty 100 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty, obciążenie pozwanego kosztami procesu w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania w I instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a nadto zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie wniósł o nieobciążanie powoda kosztami procesu na podstawie art. 102 k.p.c.

Pozwany zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w części, w jakiej uwzględniono powództwo i orzeczono o kosztach procesu, zarzucając temu wyrokowi:

- naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia niewyjaśniającego przyczyn, dla których działanie pozwanego zostało uznane za bezprawne i nieprzedstawienie argumentacji przemawiającej za ustaleniem istnienia adekwatnego związku przyczynowego;
- naruszenie prawa materialnego, a mianowicie: niewłaściwą wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie art. 442¹ § 1 zd. pierwsze k.c., niewłaściwe zastosowanie art. 448 k.c. w zw. z art. 361 § 1 k.c. poprzez ustalenie istnienia adekwatnego związku przyczynowego w niniejszej sprawie, niewłaściwe zastosowanie (poprzez niezastosowanie) art. 362 k.c., polegające na pominięciu zarzutu przyczynienia się powoda do powstania szkody.

W konsekwencji wniósł o zmianę wyroku Sądu Okręgowego w zaskarżonej części i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje.

Obie strony wniosły o oddalenie apelacji strony przeciwnej i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do dalej idącej apelacji pozwanego, stwierdzić należy, że nie znajduje podstaw zarzut naruszenia przepisów postępowania, a mianowicie art. 328 § 2 k.p.c. W judykaturze utrwalony jest pogląd, że obraza art. 328 § 2 k.p.c. może stanowić usprawiedliwioną podstawę apelacji wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zawiera wszystkich koniecznych elementów, bądź posiada tak kardynalne braki, które uniemożliwiają kontrolę apelacyjną (por. np. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1997 r., 1 CKN 312/97, z 19 lutego 2002 r., IV CKN 718/00, z dnia 18 marca 2003 r., z dnia 20 lutego 2003 r., 1 CKN' 65/01, z dnia 22 maja 2003 r., II CKN 121/01 niepublikowane i z dnia 10 listopada 1998 r., III CKN 792/98.o (...) 1999, nr 4, poz. 83). Taka sytuacja nie zachodzi w niniejszej sprawie. Wbrew też podniesionym zarzutom, z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego jednoznacznie wynika, że Sąd ten uznał za bezprawne zachowanie, za które odpowiada pozwany (wskazywane przez powoda, jako zdarzenie powodujące szkodę) polegające na naruszeniu przepisów o doręczeniach w postępowaniu karnym i skierowanie przesyłki sądowej zawierającej zawiadomienie o terminie posiedzenia w sprawie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności wobec powoda oraz postanowienia o zarządzeniu wykonania kary na niewłaściwy adres. Art. 139 § 1 kodeksu postępowania karnego (dalej: k.p.k.) stanowi wyraźnie, że jeżeli strona, nie podając nowego adresu, zmienia miejsce zamieszkania lub nie przebywa pod wskazanym przez siebie adresem, pismo wysłane pod tym adresem uważa się za doręczone. Zgodnie z art. 142 k.p.k. doręczenie bez zachowania przepisów Rozdziału 15 – Doręczenia, tj. m.in. przytoczonego wyżej art. 139 § 1 k.p.k. uważa się za dokonane jedynie wtedy, jeżeli osoba, dla której pismo było przeznaczone, oświadczy, że pismo to otrzymała. W rozpoznawanej sprawie niewątpliwie nie było podstaw do stwierdzenia, że dokonano skutecznego doręczenia powodowi zawiadomienia o posiedzeniu sądu w dniu 21 sierpnia 2007 r. oraz postanowienia Sądu Rejonowego z tej daty w przedmiocie zarządzenia wykonania kary. Doręczeń dokonano bowiem na adres inny niż wskazany przez powoda do korespondencji, co wynika z niekwestionowanych przez pozwanego ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Okręgowy. Sąd Okręgowy wyjaśnił ponadto, z jakich przyczyn uznał, że zachodzi adekwatny związek przyczynowy pomiędzy wyżej opisanym bezprawnym działaniem, za które odpowiada pozwany a naruszeniem dobra osobistego powoda, tj. jego wolności. Jednocześnie wskazał, że doręczanie przesyłek sądowych na niewłaściwy adres, pomimo złożenia przez powoda informacji o nowym adresie korespondencyjnym uniemożliwiło powodowi podjęcie skutecznej obrony w tym postępowaniu.

Odnosząc się natomiast do podniesionych przez pozwanego zarzutów naruszenia prawa materialnego, należy podzielić wyrażane wielokrotnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko, że na gruncie art. 361 § 1 k.c. obojętne jest, czy ma miejsce związek przyczynowy bezpośredni, czy pośredni oraz, czy jest to związek przyczynowy złożony, wieloczłonowy, z tym, że odpowiedzialność cywilną uzasadnia jedynie taki związek przyczynowy wieloczłonowy, w którym między poszczególnymi ogniwami zachodzi normalna zależność przyczynowa, a więc każde ogniwo tego związku podlega ocenie z punktu widzenia przyczynowości adekwatnej. Związek przyczynowy może więc występować jako normalny również wtedy, gdy pewne zdarzenie stworzyło warunki powstania innych zdarzeń, z których dopiero ostatnie stało się bezpośrednią przyczyną szkody. Koncepcja adekwatnego związku przyczynowego zakłada, że określona szkoda może być skutkiem wielu zdarzeń oraz, że normalne następstwa badanej przyczyny mogą być zarówno bezpośrednie jak i pośrednie i pozostawać w relacjach wieloczłonowych, a w takiej sytuacji ocenie z punktu widzenia kryterium normalności podlega zależność wielu czynników kauzalnych w ich wzajemnych powiązaniach, zaś ustalenie, że zachodzi normalny związek przyczynowy wymaga zbadania, czy gdyby dane zdarzenie nie wystąpiło, powstałby określony skutek (warunek *conditio sine qua non*) oraz, czy pojawienie się przyczyny badanego rodzaju zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia rozpatrywanego skutku, poprzez jej współlistnienie i współdziałanie z innymi czynnikami. Jeżeli odpowiedź na te pytania okaże się twierdząca, będzie to równoznaczne z wystąpieniem normalnego związku przyczynowego. Dla oceny istnienia związku przyczynowego, jako kategorii obiektywnej, nie ma przy tym znaczenia, z jakich powodów osoba poszkodowana wskazała jako przyczynę szkody określone zdarzenie, a nie zdarzenie inne, które pozostawało w ciągu przyczyn lub stanowiło współprzyczynę szkody. Okoliczności te mogą być ewentualnie rozważane przy ocenie roszczenia odszkodowawczego na podstawie zasad ogólnych, natomiast przy ustalaniu związku przyczynowego jako jednej z przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej decydujące znaczenie ma to, czy i jaką szkodę spowodowało bezprawne zdarzenie wskazane przez powoda jako podstawa faktyczna tego roszczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2012 r. I CSK 665/11, LEX nr 1228533, zob. też wyrok

SN z dnia 17 lutego 2011 r. III CSK 136/10, LEX nr 1102862, wyrok SN z dnia 6 kwietnia 2011 r. I CSK 459/10, LEX nr 821062).

Zgodnie z utrwalonym w judykaturze poglądem przy ocenie, czy istnieje normalny związek przyczynowy między szkodą a zdarzeniem, które ją spowodowało trzeba brać pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, doświadczenie życiowe i zasady nauki. Zachodzi on wówczas, gdy w danym układzie stosunków i warunków oraz w zwyczajnym biegu rzeczy szkoda jest typowym następstwem danego zdarzenia. (tak też Sąd Najwyższy w wyroku. dnia 10 kwietnia 2000 r. V CKN 28/00, LEX nr 52426.).

W rozpoznawanej sprawie powód, jako zdarzenie wyrządzające szkodę wskazał niedoręczenie mu przesyłek sądowych na podany przez niego adres do korespondencji w toku postępowania w przedmiocie zarządzenia wykonania kary, a w szczególności zawiadomienia o posiedzeniu sądu w dniu 21 sierpnia 2007 r. oraz odpisu postanowienia z 21 sierpnia 2007 r., a jako szkodę wskazał pozbawienie go wolności na podstawie wyżej wymienionego postanowienia. Zasadnie przyjął Sąd Okręgowy, że pomiędzy tymi dwoma zdarzeniami zachodzi adekwatny związek przyczynowy w rozumieniu przepisu art. 361 § 1 k.c. Jak wyżej wskazano, okoliczność, że szkoda była bezpośrednio skutkiem innego zdarzenia, a mianowicie pozbawienia wolności na skutek wydania orzeczenia o zarządzeniu wykonania kary z dnia 21 sierpnia 2007 r., a nie bezpośrednio okoliczności wskazywanej przez powoda jako źródło szkody, tj. braku prawidłowego zawiadomienia go o terminie posiedzenia oraz doręczenia odpisu przedmiotowego postanowienia, nie wyklucza istnienia takiego związku między zdarzeniem wskazanym przez powoda a szkodą. Jest oczywistym, że nie można z całą pewnością stwierdzić, że gdyby zawiadomienie o posiedzeniu sądu zostało prawidłowo doręczone, to Sąd Rejonowy w Poznaniu na posiedzeniu w dniu 21 sierpnia 2007 r. wydałby orzeczenie o innej treści. W świetle zasad doświadczenia życiowego uzasadnione jest jednak przyjęcie, że brak doręczenia zawiadomienia spowodował istotne zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia skutku w postaci wydania postanowienia o zarządzeniu wykonania kary pozbawienia wolności. Powód bowiem na skutek braku stosownego zawiadomienia nie podjął jakichkolwiek prób obrony i został pozbawiony możliwości przedstawienia okoliczności i dowodów świadczących o braku podstaw do zarządzenia wobec niego wykonania kary. Nie można nie zauważyć, że w sytuacji gdy powód miał możliwości obrony, doniesienia jego żony zmierzającej do wszczęcia przeciwko niemu postępowania okazywały się nieskuteczne. Nadto na skutek braku prawidłowego doręczenia postanowienia o zarządzeniu wykonania kary powód został pozbawiony możliwości zaskarżenia go w ustawowym terminie. Skutkiem wydania tego postanowienia było osadzenie powoda w areszcie śledczym. Samo pozbawienie wolności na skutek wykonania tego postanowienia nie może być uznane za działanie bezprawnym. Znajdowało bowiem podstawy w postanowieniu sądu. Nie można mu zatem przypisać roli przyczyny sprawczej szkody w postaci naruszenia dobra osobistego, tj. wolności powoda. Natomiast należy je uwzględnić w ciągu zdarzeń jako powiązany skutkowo z dokonywaniem niewłaściwych (pozbawiających możliwości obrony) doręczeń powodowi przesyłek sądowych w toku postępowania w przedmiocie zarządzenia wykonania kary element prowadzący do normalnego skutku w postaci naruszenia dobra osobistego powoda (wolności), które bez tej przyczyny by nie nastąpiło, gdyż nie byłoby podstawy do osadzenia powoda w jednostce penitencjarnej. W celu wzruszenia tego postanowienia konieczne było bowiem złożenie wniosku o przywrócenie terminu do jego zaskarżenia. Złożenie tego wniosku nie wstrzymało jednak wykonania tego postanowienia (do czasu jego uwzględnienia).

Nie można przyznać racji pozwanemu, że doszło do naruszenia art. 362 k.c. przez jego niezasadne niezastosowanie. Nie ma podstaw do przyjęcia, że powód przyczynił się do powstania szkody przez niepodanie prawidłowego adresu do doręczeń w toku postępowania karnego. Pozwany nie kwestionował ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Okręgowy, z których wynika, że powód podał adres do doręczeń a Sąd Rejonowy, pomimo tego kierował korespondencję na niewłaściwy adres. Ponadto, wskazywana przez pozwanego okoliczność, że powód w toku postępowania karnego posługiwał się szeregiem adresów i wskazywał organom różne adresy na różnych etapach postępowania, a nadto po dokonywaniu mu w toku postępowania karnego doręczeń na niewłaściwy adres stawił się na rozprawach nie może być kwalifikowane jako przyczynienie się do powstania szkody. Przepisy o doręczeniach nie przewidują dla strony żadnego ograniczenia w liczbie podawanych adresów do korespondencji. Sąd powinien natomiast czuwać nad tym, aby przysyłać przesyłki sądowe na ostatnio podany, aktualny adres do korespondencji. Z punktu widzenia rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie istotna jest też jedynie nieprawidłowość dokonywania

doręczeń w toku postępowania w przedmiocie zarządzenia wykonania kary, wskazywana przez powoda jako zdarzenie powodujące szkodę. Jak wynika natomiast z ustaleń Sądu Okręgowego, powód w postępowaniu wykonawczym podał adres do korespondencji. Nieistotne jest więc, że w toku postępowania karnego (przed uprawomocnieniem się wyroku skazującego, którego wykonanie zarządzono postanowieniem z 21 sierpnia 2007 r.) powód stawał się na rozprawach, pomimo dokonywania doręczeń na nieprawidłowy adres.

Niezasadny jest też podniesiony przez pozwanego zarzut naruszenia art. 442¹ § 1 k.c., tj. że roszczenie powoda o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę uległo w całości przedawnieniu. Powód dochodzi zadośćuczynienia za naruszenie jego dobra osobistego przez pozbawienie go wolności. Nie można uznać, że termin przedawnienia wszelkich roszczeń z tego tytułu rozpoczął swój bieg w dniu 8 czerwca 2008 r. w dacie osadzenia powoda w areszcie śledczym. Naruszenie wolności powoda następowało w każdym kolejnym dniu pozostawania przez niego w jednostce penitencjarnej. Teoretycznie powód mógłby bowiem dochodzić w drodze osobnych procesów zadośćuczynienia za naruszenie jego wolności w każdym dniu pozostawania w areszcie śledczym. (Przykładowo, gdyby powód dochodził zadośćuczynienia za naruszenia jego dobra osobistego przez pozbawienie go wolności w dniu 20 sierpnia 2008 r., to nie można byłoby przyjąć, że skoro również w poprzednich dniach naruszono jego dobro osobiste w postaci wolności, to bieg terminu przedawnienia roszczenia o zadośćuczynienie za pozbawienie wolności w dniu 20 sierpnia 2008 r. rozpoczyna się już w dniu 8 czerwca 2008 r., tj. jeszcze zanim powstała szkoda w postaci naruszenia jego dobra osobistego w dniu 20 sierpnia 2008 r.).

Nie można też przyjąć, że powód dowiedział się o szkodzie w dniu 8 czerwca 2008 r., gdyż wskazano mu jako podstawę jego osadzenia w areszcie śledczym postanowienie sądu o zarządzeniu wykonania kary z dnia 21 sierpnia 2007 r. W tej dacie powód nie miał bowiem wiadomości, w jakich okolicznościach zapadło to postanowienie. Zasadnie przyjął Sąd Okręgowy, że najwcześniejszym momentem, w którym można przyjąć, że powód miał świadomość zdarzenia, z którym łączył powstanie szkody i odpowiedzialność pozwanego, tj. ze względu na dokonywanie wadliwych doręczeń jest pismo jego pełnomocnika z 30 czerwca 2008 r., w którym powoływał się na te uchybienia.

Odnosząc się do apelacji powoda, stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy dokonał ustaleń stanu faktycznego bez obrazy art. 233 § 1 k.p.c. - w oparciu o wszechstronnie przeanalizowany, oceniony zgodnie z zasadami wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego materiał dowodowy, a w każdym razie skarżący nie wykazał by tak ujęte kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów zostały przez Sąd ten naruszone, prowadząc do ustaleń niezgodnych z materiałem dowodowym. W szczególności Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił zeznania powoda oraz świadka E. R. (konkubina powoda) jako niewiarygodne w części dotyczącej realnych perspektyw podjęcia przez powoda zatrudnienia w firmie (...) sp. z o.o. w W.. Zeznania świadka E. R. (konkubina powoda) pozostają w sprzeczności z zeznaniami samego powoda w tym zakresie. Z zeznań świadka E. R. wynika, że do dnia osadzenia powoda w areszcie śledczym, tj. do 8 czerwca 2008 r. nie było jeszcze pewnej decyzji, co do zatrudnienia powoda w firmie (...) sp. z o.o. Wskazała, że nie wie, z jaką informacją dzwoniła do powoda z tej firmy: „Po 8 czerwca dysponowałam telefonem P. i wiem, że dzwoniła do niego z firmy (...). Nie odbierałam tych telefonów i nie wiem z jaką informacją dzwoniła.” Świadek zeznała ponadto, że powód: „Czekał na telefon od kierownictwa tej firmy. Wszystko było na etapie ustaleń.” (k. 342-343). Powód twierdził natomiast w swych zeznaniach, że decyzja o jego zatrudnieniu w firmie (...) sp. z o.o. była już podjęta: „15 czerwca miałem się zgłosić do pracy, warunki miałem podobne jak w firmie (...). Na piśmie nie było jeszcze nic ale miałem zapewnienie pracy.” Dalej zeznał, że: „po tym dostałem telefon, że 15 czerwca mam się zgłosić po samochód służbowy.” (k. 403). Świadek E. R. pozostaje w związku z powodem. W świetle zasad doświadczenia życiowego całkowicie nieprawdopodobnym jest, że gdyby powód istotnie miał podjąć pracę 15 czerwca 2008 r. i decyzja o przyjęciu do pracy zapadła jeszcze przed jego osadzeniem w jednostce penitencjarnej, to świadek nie uzyskałaby o tym jakiegokolwiek informacji od powoda. Tymczasem z zeznań świadka jednoznacznie wynika, że decyzja o zatrudnieniu powoda jeszcze nie zapadła i nie odbierała telefonów z firmy (...) sp. z o.o.

Zasadnie przyjął ponadto Sąd Okręgowy, że na podstawie zeznań świadków J. G. (matka powoda), S. G. (ojciec powoda), M. G. (brat powoda) i L. G. (żona brata powoda) nie ma podstaw do dokonania ustaleń faktycznych w zakresie wysokości poniesionej przez powoda szkody w postaci utraconego zarobku, a w szczególności co do

rzeczywistej perspektywy podjęcia przez powoda pracy w formie (...) sp. z o.o. Świadkowie mieli jedynie ogólne informacje na temat sytuacji zawodowej powoda i wszelkie informacje na ten temat posiadali z relacji powoda. J. G. zeznała: „W momencie zatrzymania zmieniał pracę. Krótko po zatrzymaniu miał podjąć pracę. Nie wiem jakie były ustalenia w tej sprawie. Wiem tyle, że miał sobie poprawić sytuację finansową.” (k. 346). L. G. wskazała z kolei: „Wiem, że w momencie zatrzymania był w trakcie rozmów z nową firmą.” (k. 366). Świadek S. G. sprzecznie zeznał natomiast, że powód pracował w momencie zatrzymania: „Myślę, że syn pracował w momencie zatrzymania. Wydaje mi się, że był sam żywicielem nowej rodziny.” (k. 347). Również świadek M. G. odmiennie niż sam powód zeznał, że: „W momencie zatrzymania brat pracował. Stracił pracę na skutek zatrzymania.” (k. 367-368). Powód wskazywał jednoznacznie, że w momencie zatrzymania nie pracował. Z przytoczonych zeznań wynika, że wskazani świadkowie nie mieli konkretnych i wiarygodnych informacji o sytuacji zarobkowej powoda, a w szczególności wysokości jego zarobków.

Nie ma też podstaw do ustalenia wysokości utraconych na skutek przebywania w areszcie śledczym zarobków powoda w wysokości osiąganey przez niego w ostatnim miejscu pracy przed osadzeniem w jednostce penitencjarnej (w firmie (...)). W momencie osadzenia powód nie pracował (pracował do kwietnia 2008 r.) i nie ma dostatecznych podstaw do ustalenia, że podjąłby pracę w okresie, w jakim przebywał w areszcie i za jakim wynagrodzeniem.

Zauważyć też należy, że już po opuszczeniu aresztu powód przez około 10 miesięcy pozostawał bez zatrudnienia, mimo, że jak zeznał pracy poszukiwał (k. 404). Nie ma też żadnych podstaw do przyjęcia, że pozostawanie bez pracy przez powoda przez kilka miesięcy po opuszczeniu jednostki penitencjarnej pozostawało w związku przyczynowym z pobytem w areszcie. Powoływane przez powoda okoliczności dotyczące jego stanu psychicznego utrudniające mu podjęcie zatrudnienia wymagałyby ponadto zasięgnięcia wiadomości specjalnych z dziedziny psychologii. Powód o przeprowadzenie takiego dowodu nie wnioskował (art. 278 k.p.c.).

Niezasadny jest też zarzut naruszenia art. 442¹ § 1 k.p.c. Nie ma uzasadnionych podstaw, by łączyć początek biegu terminu przedawnienia roszczeń powoda z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku z pozbawieniem wolności z opuszczeniem przez powoda jednostki penitencjarnej. Jak już wyżej wskazano, zasadnie przyjął Sąd Okręgowy, że naruszenie dóbr osobistych powoda następowało w każdym kolejnym dniu pozostawania w jednostce penitencjarnej. Okoliczność, że powód przebywał w areszcie śledczym nie uniemożliwiała mu zresztą wytoczenia powództwa.

Nie można też podzielić stanowiska apelującego, że do chwili wydania przez Sąd Okręgowy postanowienia z dnia 22 sierpnia 2008 r. postanowienie Sądu Rejonowego w przedmiocie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności obowiązywało i do tego czasu, kwestionowanie rozstrzygnięcia stanowiło jedynie pogląd obrońcy a możliwość stwierdzenia w sposób niebudzący wątpliwości, iż orzeczenie rażąco naruszało prawo, pojawiła się wskutek weryfikacji toku postępowania dokonanej przez Sąd Okręgowy w ramach badania zasadności wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia. Należy bowiem zauważyć, że zdarzeniem, które powód wskazywał, jako wywołujące szkodę było dokonywanie wadliwych doręczeń. Zatem prawidłowo przyjął Sąd Okręgowy, że powód o podstawie swojego roszczenia dowiedział się, co najmniej w dniu podniesienia tej okoliczności przez jego pełnomocnika, domagając się uchylecia postanowienia w przedmiocie zarządzenia wykonania kary. (12 czerwca 2008 r.)

Bezpodstawny jest też zarzut, że do czasu wydania postanowienia Sądu Okręgowego z 22 sierpnia 2008 r. powód nie wiedział o osobie zobowiązanej do naprawienia szkody. Skoro powód kwestionował brak dokonywania prawidłowych doręczeń w postępowaniu w przedmiocie zarządzenia wykonania kary to niewątpliwie miał świadomość, że postępowanie to prowadzone było przez Sąd Rejonowy w Poznaniu.

W związku z powołanym w apelacji wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2010 r. V CSK 107/10 stwierdzającym, że jeżeli poszkodowany dowie się o osobie zobowiązanej do naprawienia szkody później niż o samej szkodzie, to ta późniejsza data wyznacza początek biegu przedawnienia stwierdzić należy, że pogląd ten jest oczywisty i nie wymaga komentowania. Nie uzasadnia on jednak w żaden sposób zarzutów apelacji.

Stanowisko apelacji nie znajduje też uzasadnienia w dalszym przywołanym w apelacji orzecznictwie. W powołanym w apelacji uzasadnieniu wyroku z dnia 8 grudnia 2010 r. I ACa 952/10 Sąd Apelacyjny wskazał, że: już w maju 2006 r. po opuszczeniu zakładu karnego dowiedział się on o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Wytoczenie powództwa dopiero w kwietniu 2010 r. nastąpiło już po upływie terminu przedawnienia.” Z treści uzasadnienia wynika jednak, że Sąd Apelacyjny wskazał najpóźniejszy termin powzięcia przez powoda wiadomości gdyż okoliczność czy wcześniej powziął tę wiedzę była dla rozstrzygnięcia nieistotna.

Wyroki Sądu Najwyższego Izby Pracy dotyczą natomiast sytuacji, gdy ustalenie szkody jest skomplikowane i wymaga oceny przez specjalistów. W niniejszej sprawie Sąd wskazał, że profesjonalny pełnomocnik wskazał obie przesłanki rozpoczęcia biegu przedawnienia w piśmie z dnia 30 czerwca 2008 r. tj. wskazał na zarówno na szkodę jak i osobę odpowiedzialną za jej naprawienie.

Powołanie natomiast orzeczenia z dnia 3 listopada 2009 r. II CSK 247/09 uznać należy za nieporozumienie. W sprawie niniejszej w przeciwieństwie do wskazanej nie zachodzi kwestia prejudykату, otwierającego powodowi drogę do dochodzenia roszczenia cywilnego.

Niezasadny jest też zarzut naruszenia art. 448 k.c. przez przyznanie powodowi zadośćuczynienia w zbyt niskiej wysokości. Wbrew podniesionym zarzutom, Sąd Okręgowy wziął pod uwagę wszelkie wykazane negatywne skutki dla powoda w sferze psychicznej oraz w zakresie jego stosunków rodzinnych i osobistych. Ustalona kwota 10 000 zł za krzywdę doznaną w związku z przebywaniem w jednostce penitencjarnej przez okres 15 dni nie może zostać uznana za rażąco niską.

Za zasadny natomiast należy uznać zarzut naruszenia art. 102 k.p.c. Prawdą jest, że odstępstwo zasady odpowiedzialności za wynik procesu ukształtowanej art. 98 k.p.c. przewidziane art. 102 k.p.c. może mieć miejsce tylko w sytuacjach wyjątkowych. Jak zresztą wprost wynika z treści tego ostatniego przepisu tylko w wypadkach „szczególnie uzasadnionych” sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

W sytuacji gdy wadliwe działanie organów Państwa spowodowało dla obywatela tak wielką dotkliwość jak pozbawienie wolności a jedynie upływ przedawnienia uniemożliwił zasądzenie na rzecz powoda wyższego zadośćuczynienia, zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek uzasadniający odstąpienie od obciążania powoda kosztami procesu, które pozbawiłyby go ok. połowy przyznanego zadośćuczynienia.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 wyroku oddalając apelację na podstawie art. 385 k.p.c. i orzekając o kosztach postępowania zgodnie z treścią przepisu art. 100 k.p.c. Skoro obie strony przegrały swoje apelacje zachodzą podstawy do wzajemnego zniesienia kosztów postępowania apelacyjnego.

Mariola Głowacka Jan Futro Piotr Górecki